

16. MARTS 2020

KAN EN KULANCEMÆSSIG PRAKSIS BINDE FORSIK- RINGSSKABET? – FORTOLKNING AF RETSHJÆLP- VILKÅR

En interessant ny landsretsdøm tager stilling til spørgsmålet om, hvorvidt det forhold, at et forsikringsselskab gennem en årrække pr. kulance ydede retshjælpsdækning til tvister, der var omfattet af en dækningsundtagelse, gav forsikringstagerne ret til en sådan dækning, eller om selskabet kunne ophøre med denne praksis. Det blev bl.a. gjort gældende, at denne praksisændring svarede til en forringelse af forsikringsaftalen, der derfor skulle have været varslet i overensstemmelse med god skik-bekendtgørelsens regler. Retten skulle endvidere tage stilling til fortolkningen af det pågældende forsikringsvilkår.

Som bekendt er de forsikringsbetingelser, der gælder for privat retshjælpsforsikring, i alt væsentligt ens for de danske forsikringsselskaber.

Det fremgår af betingelsernes pkt. 5.3, at forsikringen ikke dækker:

"tvister om separation, skilsmisse, forældremyndighed, samvær og underholdspligt".

Under visse omstændigheder dækker retshjælpsforsikringen dog sådanne tvister i 2. instans, eller hvis sagen føres ved en udenlandsk domstol.

Ankenævnet for Forsikring har i sin praksis antaget, at tvister om, hos hvilken forælder børn skal have bopæl ("bopælssager"), er omfattet af denne dækningsundtagelse.

Forsikringsselskabet F havde imidlertid gennem en årrække den praksis, at man – trods dækningsundtagelsen – ydede retshjælpsdækning til retssager om børns bopæl. I 2016 besluttede F sig for at ophæve denne praksis, idet denne tviststype nu udgjorde op mod 10% af alle skader på de private retshjælpsforsikringer i selskabet. Dette blev meddelt Danske Familieadvokater i en skrivelse.

Danske Familieadvokater var ikke enig i, at F kunne ændre sin praksis som sket, og anlagde som mandatar for A en retssag mod F med påstand om, at F skulle tilpligtes at anerkende, at en sag om A's børns bopæl ikke var omfattet af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3. Til støtte for dette synspunkt gjorde A (Danske Familieadvokater) navnlig følgende gældende:

- A gjorde gældende, at pkt. 5.3 udtømmende opremser de familieretlige sager, der ikke er omfattet af retshjælpsdækningen. Da sager om børns bopæl ikke særskilt er nævnt, er sådanne tvister ikke undtaget. I den konkrete sag forelå der hverken separation eller skilsmisse, og der var heller ikke tvist om forældremyndighed, samvær eller underholdspligt.
- I den forbindelse gjorde A tillige gældende, at efter den nugældende forældreansvarslov må tvist om, hvor barnet skal have bopæl, anses som en helt særskilt familieretlig problemstilling og dermed en særlig type sag uden forbindelse med f.eks. sager om forældremyndighed.
- F havde ikke tidligere tilkendegivet, at den pågældende praksis var udtryk for kulance, og A gjorde gældende, at F var bundet af sin praksis.
- En sådan ændring af praksis måtte i hvert fald anses som en ændring af forsikringsaftalen, som krævede varsling af kunderne samt accept fra disse, jf. reglerne i god skik-bekendtgørelsen.
- Endelig gjorde A gældende, at der var tale om en retssædvane, som var bindende for F.

F imødegik det af A anførte og gjorde bl.a. gældende, at

- det – i overensstemmelse med Ankenævnet for Forsikrings praksis – måtte antages, at bopæls-sager var omfattet af dækningsundtagelsen for "*separation, skilsmisse, forældremyndighed, samvær og underholdspligt*". Bopæls-sager hører naturligt under denne brede beskrivelse af det område af familieretlige tvister, der er und-

taget fra retshjælpsdækning, herunder tvister om samvær og forældremyndighed.

- Afgørende for spørgsmålet om, hvorvidt A var berettiget til retshjælpsdækning til tvisten, var alene aftalegrundlaget mellem A og F. Det forhold, at F i en periode kulancemæssigt havde valgt at stille sine kunder bedre, end de efter forsikringsaftalen var berettiget til, gav ikke A nogen særlige rettigheder i forhold til F. F havde aldrig – hverken over for A konkret eller kunderne generelt – givet noget tilsagn om, at man i tilfælde af bopæls-sager ville yde retshjælpsdækning.
- Det ville få vidtrækkende konsekvenser for forsikringsbranchen, såfremt et forsikrings-selskab på et senere tidspunkt blev bundet af det forhold, at man tidligere i andre sager havde valgt at give nogle kunder en kulancemæssig behandling.
- Allerede fordi der var tale om en kulancemæssig behandling af kunderne, som disse ikke var berettiget til efter forsikringsaftalen, forelå der ingen ændringer i forsikringsaftalen – og derfor gjaldt der heller ikke særlige formalia ved en ændring af praksis. God skik-bekendtgørelsen finder ikke anvendelse i en sådan situation.
- F bestred, at der forelå en retssædvane, som F var bundet af. En retssædvane foreligger, når et samfunds medlemmer almindeligt, stadig og længe har fulgt en bestemt handle-måde i den overbevisning, at man var retligt forpligtet hertil. Dette var på ingen måde tilfældet i denne sag. For det første var der ikke tale om en handle-måde, som samfundets medlemmer i almindelighed havde fulgt. Der var alene tale om en intern praksis, som ét forsikrings-selskab havde valgt at anvende i en periode. For det andet var det ikke en handle-måde, som F havde fulgt i den (forkerte) overbevisning, at man var retligt forpligtet hertil. Der var tværtimod tale om, at F – i en periode – havde besluttet sig for at stille sine kunder bedre, end de efter forsikringsaftalen og ankenævnspraksis var berettiget til. Endelig anførte F, at en retssædvane ikke kan gå ud på andet end det, der er retlig praksis på området. Det ville i denne sag si-ge Ankenævnet for Forsikrings praksis.

Sagen blev i første omgang afgjort af *retten i Glostrup*, der afsagde dom den 31. januar 2019.

Byretten udtalte i dommen, at bopælssager må anses for en undergruppe af de familieretlige tvister, der er undtaget i pkt. 5.3 henset til, at spørgsmålet om et barns bopæl ofte opstår på grund af forældrenes ophævelse af samlivet og/eller i forbindelse med tvist om forældremyndighedens placering. Bopælssager er derfor undtaget fra forsikringsdækning.

F's afslag på retshjælpsdækning til A's sag om børnenes bopæl indebar derfor ingen ændring af forsikringsaftalen, som skulle have været varslet over for ham.

Den omstændighed, at F i en periode pr. kulance – og ikke ud fra en følelse af retlig forpligtelse – havde ydet retshjælpsdækning til bopælssager, medførte ikke, at der herved var opstået en retssædvane, som gav A ret til forsikringsdækning til en tvist om hans børns bopæl.

Herefter frifandt byretten F for A's påstand.

Denne dom blev anket af Danske Familieadvokater som mandatar for A til *Østre Landsret*, der nu har afgjort sagen ved dom af 6. marts 2020.

I relation til fortolkning af forsikringsaftalen udtaler landsretten, at spørgsmål om bopæl er reguleret i forældreansvarsloven og har en så tæt tilknytning til og sammenhæng med spørgsmålet om forældremyndighed og samvær efter denne lov, at en sådan tvist må anses for omfattet af dækningsundtagelsen i forsikringsbetingelsernes pkt. 5.3.

Landsretten er altså enig i Ankenævnet for Forsikrings praksis.

Herefter udtaler landsretten, at den omstændighed, at F frem til oktober 2016 har ydet retshjælpsdækning i sager af denne karakter uden at oplyse, at der alene var tale om en kulancemæssig

dækning, ikke kunne føre til, at F fremadrettet var afskåret fra at afslå at yde retshjælpsdækning. Forsikringselskabet var altså ikke bundet af den mangeårige praksis, man tidligere havde fulgt.

Landsretten bemærker dog samtidig, at det er indgået i vurderingen, at der i forhold til hidtidig dækning ikke var tale om branchekutyme, der havde været fulgt generelt i forsikringsbranchen.

Endelig udtaler landsretten, at da praksisændringen kan ske inden for rammerne af de gældende forsikringsvilkår, er der ikke tale om en sådan ændring af forsikringsaftalen, som forsikringselskabet har pligt til at varsle efter reglerne i god skik-bekendtgørelsen.

Med disse begrundelser stadfæster landsretten herefter byrettens frifindende dom.

A var under retssagen repræsenteret af advokat Jacob Bartholin Holm, mens F var repræsenteret af advokat Michael S. Wiisbye.

Kommentar:

Dommen fastslår for det første, at "bopælssager" er omfattet af dækningsundtagelsen i retshjælpsforsikringens pkt. 5.3, selv om ordet ikke udtrykkelig er nævnt i vilkåret. Ud fra en sproglig fortolkning må bopælssager naturligt anses som hørende under den brede kreds af familieretlige tvister, der er undtaget fra dækning. Dette er i overensstemmelse med Ankenævnet for Forsikrings forståelse af dette vilkår.

Endvidere viser dommen, at et forsikringselskab ikke ved at behandle en kreds af kunder kulancemæssigt i en periode og give dem en bedre dækning, end de efter forsikringsaftalen er berettiget til, herved har forpligtet sig til også i fremtiden at give andre kunder en tilsvarende dækning, der går ud over forsikringsaftalens rettigheder og forpligtelser.

Det forhold, at forsikringselskabet i en periode har en praksis, der stiller kunderne bedre end forsikringsaftalen, og at forsikringselskabet derefter ophæver denne praksis, kan ikke henføres under god skik-bekendtgørelsens regler for ændring af en forsikringsaftale.

Det skal dog bemærkes, at landsretten udtrykkelig nævner, at det er indgået i vurderingen af sagen, at der ikke var tale om en branchekutyme¹, der blev fulgt generelt i forsikringsbranchen. Såfremt et forsikringselskab måtte ønske at fravige en fast branchekutyme vedrørende forsikringsdækningens omfang, ville forsikringselskabet således ikke kunne påberåbe sig denne nye dom. Der må i givet fald foretages en konkret vurdering af, hvorvidt og under hvilke omstændigheder et forsikringselskab måtte kunne fravige en sådan fast branchekutyme.

Jeg står naturligvis meget gerne til rådighed, såfremt der måtte være spørgsmål til den nye landsretsdom.

MICHAEL S. WIISBYE
ADVOKAT (H)
MSW@NNLAW.DK

Tilmeld/frameld dig nyhedsbrevet her:

¹ Se som eksempel på en sådan branchekutyme inden for retshjælpsforsikringens område Michael S. Wiisbye Retshjælpsforsikringen s. 323 f.

For at scanne skal du have en app på din tablet eller smartphone

DETTE NYHEDSBREV KAN IKKE ERSTATTE JURIDISK RÅDGIVNING. NIELSEN NØRAGER ADVOKATPARTNERSELSKAB OG DE OVENNÆVNTE JURISTER PÅTAGER SIG INTET ANSVAR FOR TAB SOM DIREKTE ELLER INDIREKTE FØLGE AF BRUG AF NYHEDSBREVET, HERUNDER FOR TAB SOM FØLGE AF UTILSTRÆKKELIGE ELLER FEJLAGTIGE INFORMATIONER, VURDERINGER ELLER ANDRE FORHOLD I FORBINDELSE MED NYHEDSBREVET. NIELSEN NØRAGER ADVOKATPARTNERSELSKAB YDER RÅDGIVNING I FORBINDELSE MED KONKRETE SPØRGSMÅL I OVERENSSTEMMELSE MED DE ADVOKATETISKE REGLER.

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 31. januar 2019 i sag nr. BS 10B-2683/2017:

Danske Familieadvokater som mandatar for

A
[Redacted]

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagsøgeren, A [Redacted] har tegnet retsjælpforsikring hos sagsøgte, Tryg Forsikring A/S (Tryg).

Efter forsikringsbetingelsernes punkt 5.3 er "*Twister om seperation, skilsmisse, forældremyndighed, samvær og underholdspligt*" ikke dækket af forsikringen, med mindre der er tale om tvister i anden instans, hvor sikrede har fået helt eller delvis medhold i første instans, eller tvister, som føres ved udenlandsk domstol.

Den 30. november 2016 afviste Tryg at give retshjælpsdækning til A S [Redacted] [Redacted] sag ved byretten om hans børns bopæl under henvisning til, at sager om børns bopæl som udgangspunkt ikke er omfattet af retshjælpsforsikringens dækningsomfang.

Det er ubestridt, at Tryg tidligere har ydet dækning til sager om børns bopæl, men at Tryg har ændret denne praksis pr. 1. oktober 2016. Tryg har i den forbindelse ved brev af 9. oktober 2016 informeret Danske Familieadvokater herom.

A [Redacted] har påklaget Trygs afslag på at yde dækning til Ankenævnet for Forsikring, som den 16. august 2017 med følgende begrundelse har truffet afgørelse om, at han ikke får medhold:

"Klagerens advokat har anført, at selskabet ikke ved tidligere dækningstilsagn har oplyst, at der har været tale om kulancemæssig dækning.

I overensstemmelse med nævnets praksis blandt andet i kendelse 82121 og 76413 finder nævnet ikke grundlag for at kritisere selskabets afgø-

relse. Nævnet har lagt vægt på, at bopælssager har en sådan tilknytning til og sammenhæng med spørgsmål om forældremyndighed og samvær, at de må anses for at være omfattet af undtagelsen i forsikringsbetingelserne og på oplysningerne om forudsætningerne vedrørende dækning i familieretlige sager.

Selv om nævnet må lægge til grund, at selskabet har haft en årelang praksis med at yde retshjælpsdækning til sager vedrørende bopæl, finder nævnet, at selskabet ikke er afskåret fra fremadrettet at ændre denne praksis, således at denne følger nævnets praksis på området. Nævnet finder videre, at selskabets praksisændring ikke kan anses for at være en ændring af forsikringsaftalen, som medfører en pligt til at varsle kunderne, jf. bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder."

Sagen drejer sig om, hvorvidt Tryg er forpligtet til at yde retshjælpsdækning til **A's** sag om hans børns bopæl.

A har nedlagt påstand om, at Tryg skal anerkende, at hans sag om hans børns bopæl ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3 i vilkårene for retshjælpsforsikringen, forsikringsbetingelser 2016.

Tryg har påstået frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Parternes synspunkter

A har gjort gældende, at undtagelsesbestemmelsen i vilkårenes pkt. 5.3 er en udtømmende opremsning af sager, der ikke er omfattet af retshjælpsdækningen.

Der er således ikke hjemmel i pkt. 5.3 til at fortolkningen af bestemmelsen kan udvides til at omfattet sager om børns bopæl. Uanset om sager om børns bopæl har en tilknytning til og sammenhæng med sager om skilsmisse og samvær, så er der ikke hjemmel i vilkårenes pkt. 5.3 til at afvise sager om børns bopæl.

Det gøres således gældende, at Ankenævnets praksis og sagsøgte afvisning savner hjemmel i vilkårene.

Det gøres endvidere gældende, at sagsøgte helt frem til 1. oktober 2016 selv havde en opfattelse af, at undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3 var udtømmende, da sagsøgte frem til dette tidspunkt – på trods af kendskab til Ankenæv-

spraksis fra 2009 og 2012 – ikke anvendte undtagelsesbestemmelsen til sager om børns bopæl.

Sagsøgte har således ved sagsøgtes egen anvendelse og fortolkning af undtagelsesbestemmelsen 5.3 givet klart udtryk for, at sager om børns bopæl var omfattet af retshjælpsforsikringen.

Det gøres gældende, at en ændring af denne praksis som minimum må anses som en ændring af forsikringsaftalen, som ville have krævet varsling af forsikringskunderne jf. bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder. En sådan ændring ville have krævet kundernes accept jf. bekendtgørelsens § 28.

Sagsøgte har helt frem til 1. oktober 2016 overfor sagsøgtes kunder anvendt en fortolkning af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3, hvorefter bestemmelsen ikke omfattede ”bopælssager”.

Sagsøgte havde anvendt denne fortolkning uafbrudt frem til dette tidspunkt, uden selv at have gjort mandataren, mandatarens medlemmer eller sagsøgtes kunder (forsikringstagerne) opmærksom på, at der var tale om en ”kulancemæssig” dækning.

Sagsøgte har således i sagsøgtes ageren overfor forsikringstagerne, mandataren og mandatarens medlemmer givet udtryk for, at sagsøgte ikke fulgte eller følte sig bundet af Ankenævnets kendelser fra 2009 og 2012, jf. bilag a og bilag b.

Sagsøgte har i den sammenhæng heller ikke efter det fremlagte notat i bilag C overfor forsikringstagerne, mandataren eller mandatarens medlemmer givet udtryk for, at sagsøgte ikke mente sig forpligtet til at give retshjælpsdækning til ”bopælssager”.

Det gøres gældende, at sagsøgte helt frem til den 1. oktober 2016 behandlede ”bopælssager” som var de ikke omfattet af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3.

Det gøres gældende, at sagsøgte er bundet af den retssædvane omkring forståelsen af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3, som sagsøgte selv har skabt overfor mandataren, mandatarens medlemmer og forsikringstagerne ved helt frem til 1. oktober 2016 at give retshjælpsdækning til ”bopælssager”.

Sagsøger er – uanset sagsøger ikke har fået tilsagn om retshjælpsdækning til en bopælssag – ikke afskåret fra at påberåbe sig en retssædvane udviklet over lang tid af sagsøgte selv.

Sagsøgte har alene begrundet ændringen af praksis ud fra et økonomisk synspunkt.

Tryg har gjort gældende, at

Trygs afgørelse om, at der ikke kan meddeles [REDACTED] A retshjælpsdækning til den pågældende tvist om børns bopæl, er korrekt og i overensstemmelse med forsikringsaftalen.

I overensstemmelse med fast ankenævnspraksis må det således antages, at dækningsundtagelsen i forsikringsbetingelsernes pkt. 5.3 bl.a. omfatter tvister vedrørende børns bopæl.

Ankenævnet for Forsikring har i enstemmig afgørelse af 16. august 2017 (bilag 7) givet Tryg medhold i, at Tryg har været berettiget til at afslå forsikringsdækning i denne sag.

Som anført af et enigt ankenævn i kendelsens præmisser må der således lægges vægt på, at bopælssager har en sådan tilknytning til og sammenhæng med spørgsmålet om forældremyndighed og samvær, at de må anses for at være omfattet af undtagelsen i forsikringsbetingelserne. Dette er tillige i overensstemmelse med forudsætningerne bag dækningen i familieretlige sager.

Sagsøgte kan i det hele tiltræde Ankenævnets praksis og begrundelsen herfor.

For fuldstændighedens skyld bemærkes, at alle relevante forbrugerretlige aspekter selvsagt har været taget i betragtning af Ankenævnet for Forsikring. Ankenævnet virker i henhold til forbrugerklagelovens § 6 og er godkendt i overensstemmelse med denne lovs forudsætninger. Der deltager forbrugerrepræsentanter i behandlingen og afgørelsen af forsikringsssager som den omhandlede. I denne sag var Ankenævnets medlemmer enige om resultatet, og kendelsen blev afsagt uden dissens.

Afgørende for, om [REDACTED] A er berettiget til retshjælpsdækning hos Tryg, er alene aftalegrundlaget mellem disse to parter, jf. de som bilag 8 fremlagte forsikringsbetingelser.

Det forhold, at Tryg i en periode kulancemæssigt har valgt at stille sine kunder bedre, end de efter parternes aftale var berettiget til, har ingen relevans for spørgsmålet om, hvilke rettigheder [REDACTED] A har over for Tryg i denne sag.

Tryg har aldrig givet [REDACTED] A nogen ret til at opnå retshjælpsdækning ud over de rettigheder, der fremgår af forsikringsaftalen. Dette omfatter ikke retshjælpsdækning til tvister om børns bopæl.

Det er ikke usædvanligt, at forsikringssselskaber af den ene eller anden grund vælger at give kunder en kulancemæssig behandling, der rækker ud over de

rettigheder, kunderne har i henhold til forsikringsaftalen. En sådan kulancemæssig behandling medfører *ikke*, at selskabets kreds af kunder på et senere tidspunkt kan støtte nogen ret på den kulancemæssige behandling, selskabet tidligere har valgt at give andre kunder.

Sagsøger kan derfor ikke støtte ret på det forhold, at Tryg tidligere har valgt at give andre kunder en kulancemæssig dækning ud over den aftalte forsikringsdækning.

Kun såfremt Tryg havde givet [REDACTED] A – enten individuelt eller sammen med øvrige forsikringstagere – et udtrykkeligt tilsagn om, at man uanset dækningsundtagelsen i forsikringsaftalen ville yde retshjælpsdækning til tvister om børns bopæl, kunne [REDACTED] A opná en sådan særlig dækning.

Tryg har imidlertid aldrig givet [REDACTED] A et sådant tilsagn om en dækning ud over forsikringsaftalen.

Allerede fordi der er tale om en kulancemæssig behandling af kunderne, som disse ikke er berettigede til efter forsikringsaftalen, foreligger der ingen ændring af en forsikringsaftale – og der er ingen formalia eller betingelser knyttet til sådan ændring af en kulancemæssig praksis.

For fuldstændighedens skyld bemærkes, at præmien for den familieforsikring, [REDACTED] A's retshjælpsforsikring knytter sig til, principielt er tariferet efter forsikringsaftalens juridiske indhold – ikke en dækning, der indbefatter eventuel kulancemæssig dækning ud over den forsikringsdækning, kunderne i henhold til forsikringsaftalen har ret til.

Det kan tillige bemærkes, at Trygs standpunkt og Ankenævnet for Forsikrings afgørelse er i overensstemmelse med det, der antages i tidligere direktør for Ankenævnet for Forsikring Jørgen Gawinetskis notat af 28. oktober 2013, der er fremlagt som bilag C. I dette notat, der tillige indgik i ankenævnsbehandlingen og er citeret i ankenævnskendelsen, anføres i konklusionen:

"Jeg finder, at en "Bopælssag" er en underafdeling eller en mindre del af en tvist om forældremyndighedens placering og som sådan direkte omfattet af den nævnte undtagelse, der bl.a. indeholder ordet "samkvemsret".

Jeg lægger vægt på, at det ikke siden retshjælpsforsikringernes tilblivelse den 1. januar 1970 har været meningen at dække disse "familieretlige" sager, og den omstændighed, at en særlig type af disse får en særlig betegnelse, ændrer ikke ved dette.

Derimod vil jeg ikke tilråde at skrive ordet ind i vilkåret ud fra den betragtning, at disse tilfælde aldrig har været dækket.

..."

Sagsøgte kan tiltræde direktør Jørgen Gawinetskis her gengivne betragtninger.

Blot for fuldstændighedens skyld bemærkes, at når Jørgen Gawinetski anvender ordet "samkvemsret", skyldes det, at dette ordet anvendtes i de dagældende retshjælpsbetingelser. I forbindelse med en generel modernisering af retshjælpsbetingelsernes opbygning og ordlyd blev dette med virkning fra 2016 ændret til det nuværende "samvær". Dette er alene udtryk for en nutidig juridisk sprogbrug og indebærer ingen form for realitetsændring.

I den forbindelse kan henvises til det som bilag D fremlagte informationsmateriale af 23. oktober 2015 fra Forsikring & Pension. Det fremgår heraf, at den reviderede version af forsikringsbetingelserne har været forelagt Forbrugerrådet Tænk, Advokatsamfundet og Danske Advokater, som også har bidraget med bemærkninger til de nye formuleringer. Formålet med revisionen har været at gøre betingelserne mere nutidige og lettere at forstå for såvel kunder som forsikringsselskaber og advokater. Det fremhæves, at der ikke er tiltænkt ændringer i den hidtidige dækning, og at revisionen derfor alene er af redaktionel karakter.

Da sagsøger i replikken har anført, at Tryg ikke tidligere har oplyst sagsøgers mandatar om, at Tryg opfattede dækningen til bopælssager som kulancemæssig dækning, bemærkes for god ordens skyld, at dette emne så vidt det ses ikke har været drøftet med mandataren.

Tryg har hverken over for mandataren eller de enkelte forsikringstagere givet udtryk for, at der forelå en praksis, som Tryg var – eller følte sig – forpligtet af.

Når et forsikringsselskab måtte beslutte sig for at behandle kunderne mere kulant i bestemte situationer, end kunderne i henhold til forsikringsaftalen og/eller ankenævnspraksis har retskrav på, er dette ikke et forhold, som forsikringsselskabet behøver at redegøre nærmere for.

Det forhold, at et forsikringsselskab vælger at behandle kunderne kulant og bedre, end forsikringsaftalen giver grundlag for, giver ikke disse kunder – endsige den samlede portefølje af forsikringstagere – et retskrav på en forsikringsdækning, der går ud over forsikringsaftalen og ankenævnspraksis/retspraksis, jf. tillige afsnit 2.5 ovenfor.

En sådan forbedring af sikredes retsstilling ud over det, der følger af forsikringsaftalen og praksis, ville forudsætte en positiv tilkendegivelse fra forsikringsselskabet om, at man i fremtidige forsikringssager gav dækningstilsagn i videre omfang end de rettigheder, der efter forsikringsaftalen tilkommer forsikringstagerne. Et sådant tilsagn har sagsøgte ikke givet sagsøger, jf. tillige afsnit 2.7 ovenfor.

Tryg har således ikke ved sin handlemåde i forbindelse med tidligere forsikringssager pådraget sig en forpligtelse over for hverken den konkrete sagsøger eller forsikringstagerne generelt – endsige "mandataren og mandatens medlemmer", som det hævdes i replikken – der går ud over det krav på forsikringsdækning, der følger af selve forsikringsaftalen og den ankenævnspraksis, der angår fortolkning af forsikringsaftalens vilkår.

Der er ikke noget grundlag for at antage, at der skulle tilkomme mandataren – Danske Familieadvokater – eller mandatens medlemmer eller disses klienter nogen anden retsstilling end den, der tilkommer alle øvrige kunder, der har familieforsikring med retshjælpsdækning hos Tryg.

Det må bero på en misforståelse, når sagsøger under denne retssag har hævdet, at der skulle foreligge en "*retssædvane*", som Tryg er bundet af.

En retssædvane foreligger, når et samfunds medlemmer almindeligt, stadig og længe har fulgt en bestemt handlemåde i den overbevisning, at man var retligt forpligtet hertil.

Dette er på ingen måde tilfældet i denne sag.

For det første er der ikke tale om en handlemåde, som samfundets medlemmer i almindelighed har fulgt. Der er alene tale om en intern praksis, som ét forsikringsselskab har valgt at anvende i en periode, uanset at øvrige forsikringsselskaber ikke fulgte denne handlemåde.

For det andet er det ikke en handlemåde, som Tryg har fulgt i den (forkerte) overbevisning, at man var retligt forpligtet hertil. Der er tværtimod tale om, at Tryg – i en periode – har besluttet sig for at stille sine kunder bedre, end kunderne efter forsikringsaftalen og ankenævnspraksis var berettiget til.

Blot for fuldstændigheds skyld bemærkes, at definatorisk kan en retssædvane - naturligvis – ikke gå ud på noget andet end det, der er retlig praksis på området. Det vil i denne sag sige Ankenævnet for Forsikrings kendelser.

Retten's begrundelse og afgørelse

Forsikringsbetingelsernes pkt. 5.3. undtager tvister af familieretlig karakter fra dækning under forsikringen. Bopælssager må anses for en undergruppe af de familieretlige tvister, henset til at spørgsmålet om et barns bopæl ofte opstår på grund af forældrenes ophævelse af samlivet og/ eller i forbindelse med tvist om forældremyndighedens placering. Bopælssager er derfor undtaget fra dækning under forsikringen.

Idet bopælssager ikke er omfattet af forsikringsaftalen mellem parterne, indebærer Trygs afslag på retshjælpsdækning til A's

sag om hans børns bopæl ingen ændringen af forsikringsaftalen, som skulle have været varslet over for ham.

Den omstændighed, at Tryg i en periode pr. kulance, og ikke ud fra en følelse af retlig forpligtelse, har ydet retshjælpsdækning til bopælsager medfører ikke, at der er opstået en retssædvane, som giver [REDACTED] A [REDACTED] ret til forsikringsdækning til sagen om hans børns bopæl.

Trygs påstand om frifindelse tages herefter til følge.

Sagsgenstanden er oplyst til ca. 20.000 kr. Sagen er behandlet uden anvendelse af reglerne i retsplejelovens kapitel 39.

Danske Familieadvokater som mandatar for [REDACTED] A [REDACTED] skal betale 20.000 kr. i sagsomkostninger til Tryg til dækning af udgift til advokatbistand. Det er oplyst, at Tryg ikke er momsregistreret.

Thi kendes for ret:

Tryg Forsikring A/S frifindes.

Inden 14 dage skal Danske Familieadvokater som mandatar for [REDACTED] A [REDACTED] betale 20.000 kr. i sagsomkostninger til Tryg Forsikring A/S.

Annette Elmer
retsassessor

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Glostrup, den 31. januar 2019.

Heidi Brix, retsassistent

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 6. marts 2020

Sag BS-24863/2019-OLR
(24. afdeling)

A Danske Familieadvokater som mandatar for
[REDACTED]
(advokat Jacob Bartholin Holm)

mod

Tryg Forsikring A/S
(advokat Michael S. Wiisbye)

Retten i Glostrup har den 31. januar 2019 afsagt dom i 1. instans (sag BS-10B-2683/2017-GLO).

Landsdommerne Steen Mejer, Ib Hounsgaard Trabjerg og Catarina Ryder Hoffmann (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

A Appellanten, Danske Familieadvokater som mandatar for [REDACTED], har gentaget påstanden for byretten om, at indstævnte, Tryg Forsikring A/S, tilpligtes at anerkende, at appellantens sag om appellantens børns bopæl ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i pkt. 5.3. i vilkårene for retshjælpforsikringen, forsikringsbetingelser 2016.

Indstævnte, Tryg Forsikring A/S, har påstået dommen stadfæstet.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget og uddybet deres anbringender for byretten.

A **Danske Familieadvokater som mandatar for** [REDACTED] har yderligere anført, at byretten har foretaget en udvidet fortolkning, når byretten i sin begrundelse anfører, at "Forsikringsbetingelsernes punkt 5.3 undtager tvister af familieretlig karakter fra dækning under forsikringen" uden nærmere begrundelse herfor. Der er ikke grundlag for at fortage en sådan udvidet fortolkning, idet punkt 5.3 er udtømmende.

Tryg Forsikring A/S har heroverfor anført, at bopælssager må anses som en undergruppe til familieretlige tvister, idet spørgsmålet om et barns bopæl ofte opstår på grund af forældrenes samlivsophævelse og/eller i forbindelse med en tvist om forældremyndighed. Bopælssager er derfor undtaget fra retshjælpsforsikringen i overensstemmelse med ankenævnets såvel som byrettens resultat.

Landsrettens begrundelse og resultat

Tryg Forsikring A/S' forsikringsbetingelser undtager i pkt. 5.3. tvister om "separation, skilsmisse, forældremyndighed, samvær og underholdspligt" fra dækning under retshjælpsforsikringen, medmindre der er tale om tvister i anden instans, hvor sikrede har fået helt eller delvis medhold i første instans, eller tvister, som føres ved udenlandsk domstol.

Spørgsmål om bopæl er reguleret i forældreansvarsloven og har en så tæt tilknytning til og sammenhæng med spørgsmål om forældremyndighed og samvær efter samme lov, at de – også i overensstemmelse med praksis i Ankenævnet for Forsikring – må anses for omfattet af undtagelsesbestemmelsen i forsikringsbetingelsernes pkt. 5.3.

Den omstændighed, at Tryg Forsikring A/S frem til den 1. oktober 2016 har ydet retshjælpsdækning i sager af denne karakter også uden at oplyse, at der har været tale om en kulancemæssig dækning, kan efter landsrettens opfattelse ikke føre til, at Tryg Forsikring A/S fremadrettet kan anses for afskåret fra at afslå at yde retshjælpsdækning. Det er herunder indgået i vurderingen, at der i forhold til hidtidig dækning ikke har været tale om en branchekutyme, der har været fulgt generelt i forsikringsbranchen.

Da praksisændringen kan ske inden for rammerne af de gældende forsikringsvilkår, er der ikke tale om en ændring af forsikringsaftalen mellem Tryg Forsikring A/S og [REDACTED], som har medført pligt til varsling efter § 28 i den dagældende bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder (bekendtgørelse nr. 330 af 7. april 2016 med senere ændringer).

Landsretten stadfæster derfor dommen.

Efter sagens karakter finder landsretten, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part i forbindelse med sagens behandling ved både byretten og landsretten.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for byretten eller landsretten til den anden part.